

Szanowni Rodzice,
jeśli Wasze dziecko przygotowuje się do podjęcia nauki w szkole podstawowej lub jest uczniem kl. I-III i ma trudności w czytaniu bądź pisaniu, możecie mu pomóc. Poniżej zamieszczam proste ćwiczenia zaczerpnięte ze strony Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubartowie do wykonania w domu. Wasze wsparcie jest dla dziecka i nauczycieli -bezценne.

Pedagog specjalny Dorota Szyszko

Przygotowanie do nauki czytania i pisania

Propozycje ćwiczeń usprawniania funkcji percepcyjno-motorycznych istotnych w procesie nauki czytania i pisania dla dzieci 6-letnich oraz dzieci z trudnościami w czytaniu i pisaniu z kl. I-III.

- **Rozwijanie umiejętności językowych:**

wzbogacanie zasobu słownictwa, umiejętności wypowiedzenia się poprzez codzienne czytanie dziecku książek, połączone z rozmową na temat treści, zadawanie dziecku pytań i udzielaniem mu wyjaśnień; rozmowy z dzieckiem na temat programu obejrzanego w TV, a także zadawanie dziecku zagadek i zachęcanie go do różnego typu zabaw umysłowych; tłumaczenie zjawisk przyrodniczych z najbliższego otoczenia, rozwijanie myślenia logicznego poprzez wyszukiwanie obrazków na zasadzie skojarzeń np. król, tron i zamek.

- **Ćwiczenia rozbijające funkcję słuchową**

przeliczanie dźwięków dochodzących z najbliższego otoczenia, (ćwiczenia z wykorzystaniem płyt, komputera), śpiewanie piosenek i wyklaskiwanie rytmu, liczenie wyrazów w zdaniu, sylab w wyrazie, dzielenie wyrazów na sylaby z jednoczesnym klaskaniem, składanie wyrazów z sylab, wyróżnianie głosek w różnych pozycjach wyrazów z wykorzystaniem obrazków i bez obrazków (wybieranie obrazków, których nazwy rozpoczynają się od danej głoski: jaką głoskę słyszysz na początku wyrazu? w środku? na końcu wyrazu?) różnicowanie słów podobnie brzmiących (czy słowa, które usłyszałeś są takie same czy inne?, jaką głoską się różnią np. piłka-pałka, dom – tom, koza-kosa itp.), kończenie zaczętego wyrazu (lo-dy, ro-wer, pił-ka, itp.),, analiza i synteza głoskowa wyrazów (np. podziel na głoski wyraz sowa: s-o-w-a, burak: b-u-r-a-k; co to za wyraz ? k-u-r-a, k-o-z-a, l-a-s; kojarzenie głoski z literą.

- **Ćwiczenia usprawniające funkcję wzrokową:**

uzupełnianie braków na obrazkach; wyodrębnianie różnic między obrazkami, układanie figur, obrazków wg. wzoru z pamięci i bez wzoru, układanie z klocków budowli wg.wzoru, zabawy doskonalące pamięć wzrokową: „co się tu zmieniło?“, „czego brakuje“,rozpoznawanie treści obrazków ukazywanych w krótkich ekspozycjach, odtwarzanie z pamięci kolejności figur, obrazków; ćwiczenia na materiale literowym, wyrazowym: wyszukiwanie jednej litery pośród innych, łączenie w pary litery małej i wielkiej np. m,M; o,O, wyszukiwanie liter w sylabach, wyrazach, krótkich tekstach, sporządzanie albumu liter z liter wycinanych z różnych czasopism wyszukiwanie wyrazów takich samych spośród innych podobnych graficznie, np. lato, lata, tato, lato, z określoną wybraną samogłoską lub spółgłoską, np. wyrazy z literą s :sok kos kok koc sala lasy sałata cebula, o takiej samej liczbie liter różniących się tylko jedną literą, np. lis-las kosa-koza uzupełnianie brakujących liter w wyrazach (całościowe zapamiętywanie i odczytywanie sylab, prostych wyrazów).

- **Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, sprawności graficznej:**

kolorowanie obrazków, drobnych form graficznych , dorysowywanie brakujących elementów, rysowanie przez łączenie dużych punktów, rysowanie linii poziomych, pionowych, ukośnych, pętelkowych, falistych, rzucanie piłeczką do celu, rzucanie i łapanie piłeczki jedną ręką, żonglowanie piłeczkami, rysowanie ręką prawą, lewą, obiema rękami, , kreślenie drogi w labiryntach, pisanie liter i wyrazów po śladzie, nawijanie włóczki na kłębek, nawlekanie drobnych koralików na nitkę, układanie obrazka według wzoru i bez wzoru (gotowe układanki, puzzle, pocięte pocztówki czy obrazki), budowanie z klocków, rysowanie z użyciem szablonów, odrysowywanie, kończenie zaczętych rysunków. Proponuje się wykorzystanie pozycji : „Ćwiczenia grafomotoryczne przygotowujące do nauki pisania wg H. Tymichovej”, M. Bogdanowicz, „Od dysgrafii do kaligrafii” M. Bogdanowicz, „Ćwiczenia grafomotoryczne” H. Tymichova, A. Maciejewska „1001 szlaczków na różne tematy”, inne pozycje dostępne na rynku, programy komputerowe.

- **Prowadzenie ćwiczeń w czytaniu i pisaniu metodą sylabową:**

proponujemy aby dziecko czytało razem z dorosłym całe dwuliterowe sylaby otwarte (kilka sylab np. la, ma, ta, ba, ka), dalej dziecko ma wskazać usłyszane sylaby, a następnie je czyta. Stopniowo wprowadza się sylaby z innymi samogłoskami i tworzy z nich wyrazy dwusylabowe. W ślad za osiąganymi przez dziecko umiejętnościami czytania wprowadza się ćwiczenia w pisaniu całych sylab. Dziecko powinno zapisywać tylko te zestawy sylab, które potrafi przeczytać całościowo. Dalej prowadzone są ćwiczenia w czytaniu i pisaniu zgodnie z metodyką, wg zasady stopowania trudności. W celu pomocy dziecku w czytaniu prostych tekstów z książek dorosły może podzielić ołówkiem wyrazy na sylaby. Do pracy wskazane jest korzystanie z

fachowej literatury (metoda sylabowa) zawierającej zestawy ćwiczeń np. „Metoda 18 struktur wyrazowych w pracy z dziećmi z trudnościami w czytaniu i pisaniu” E. Kujawa, M. Kurzyna, „Ćwiczenia ułatwiające naukę czytania i pisanie dla uczniów klas młodszych (zeszyt1,2,3)” – J. Mickiewicz, M. Wojak, inne pozycje dostępne na rynku.

- **Rozwijanie myślenia matematycznego:**

przeliczanie elementów, tworzenie zbiorów ze względu na jedną cechę, dwie cechy, porównywanie zbiorów: „o ile więcej , o ile mniej”, dokładanie, odkładanie elementów, dodawanie i odejmowanie w poznanym zakresie z użyciem konkretów, słuchanie instrukcji gier wymagających prostego liczenia, kojarzenie liczby elementów z cyfrą, określanie stosunków przestrzennych, znaki matematyczne, wykonywanie obliczeń na konkretach(nie zgadywania wyników), do przejścia do wykonywania obliczeń w pamięci, kształtować umiejętność stosowania wiedzy i sprawności matematycznych w sytuacjach codziennych.

oprac.E.Nakonieczna

Zabawy z dziećmi

Zabawy z dzieckiem w 1-2 roku życia:

- poznawanie dotykiem przedmiotów o różnej twardości, strukturze: rozebrane dziecko leży na brzuchu materacu, wyciąga rękę po zabawki podawane mu raz z lewej, raz z prawej strony;
- stymulowanie mięśni ust i pracy języka: smarowanie ust cieniutką warstwą miodu; dotykanie ust dziecka kostką lodu;
- wskazywanie osób z najbliższego otoczenia i na obrazkach;
- chwytanie drobnych przedmiotów (klocków, koralików); wrzucanie mniejszych przedmiotów do większych;
- układanie z klocków pociągu, wieży;
- porządkowanie zabawek według jednej cechy: klocki, misie, lalki;
- dobieranie w pary przedmiotów, gra w memo;
- składanie obrazków z 2 części;
- rysowanie na dużej powierzchni;
- łączenie kropek linią;
- zabawy plasteliną;
- zabawy z piłką: turlanie, toczenie piłek po wyznaczonej trasie, do drugiej osoby.

Zabawy z dzieckiem w młodszym wieku przedszkolnym (3-4-latki):

- naśladowanie czynności różnych osób: „Co robi mama?”;
- wyszukiwanie przedmiotów, zabawek w najbliższym otoczeniu, „Proszę, daj mi...”;
- wyszukiwanie obrazka do przedmiotu;
- wskazywanie nieprawidłowości we wskazanym przedmiocie, np. rodzic na

maskotkę psa mówi „To jest kot” a dziecko ma go poprawić;

- układanie przedmiotów w określonym miejscu, np. „Połóż autko na stole”;
- układanie przedmiotów według określonej zasady, np. według koloru;
- układanie figur geometrycznych, klocków, obrazków w prostych ciągach, np. koło-kwadrat- koło-kwadrat;
- dostrzeganie podobieństw i różnic na obrazkach;
- porządkowanie przedmiotów według cechy;
- składanie obrazków z 3-4-części;
- liczenie przedmiotów od lewej do prawej; liczenie palców rąk;
- rysowanie linii pionowych i poziomych, falowanych i ukośnych;- malowanie na dużych powierzchniach.

Zabawy z dzieckiem w starszym wieku przedszkolnym (4-5-latki):

- obserwacja pogody za oknem, zmian zachodzących w porach roku;
- nazywanie cech przedmiotów: wielkości, koloru, kształtu;
- rozpoznawanie podstawowych figur geometrycznych;
- zabawy tematyczne: w dom w rodzinę, w sklep itp.;
- zabawy w teatrzyk;
- naśladowanie i odtwarzanie dwustopniowych działań, np. „ Podejź do drzwi i klaśnij”;
- układanie ciągów rytmicznych, prostych szlaczków, np. kot, mysz, pies;
- zabawa „Co tu nie pasuje?”, „Czego brakuje?”;
- dobieranie przedmiotów, obrazków według jednej lub więcej cech, np. „Wybierz trójkąty duże, zielone” itp.;
- rysowanie kształtów figur przez łącznie linii, punktów;
- zabawy z przemieszczaniem się w przestrzeni, np. „Ide do przodu, do tyłu, trzy kroki przed siebie” itp.;
- zabawy ruchowe ze wskazywaniem części ciała, np. „Głowa, ramiona, kolana, piety...” itp.;

Zabawy z dzieckiem 6-letnim:

- wyszukiwanie par takich samych liter, cyfr, sylab;
- układanie budowli z figur według wzoru i z pamięci;
- nazywanie liter podobnych do siebie: m-n-u-w, b-p-d-g;
- składanie liter i cyfr z części;
- dorysowywanie brakujących elementów na obrazkach;
- rysowanie po śladzie liter;
- zabawy w różne rodzaje chodu: jak kot, jak gąsienica, jak żaba itp.;
- zabawy z woreczkami: noszenie na głowie, rzucanie do celu itp.;
- wycinanki; wylepianki, np. pisanek wielkanocnych;
- lepienie z plasteliny różnych kształtów, np. liter;
- zszywanie plastikową igłą dwóch części materiału, przyszywanie guzików;
- zabawa w „cień”- naśladowanie ruchów drugiej osoby;
- skakanie przez skakankę, gra w gumę.

Katarzyna Dobrowolska

Nauka liczenia

Propozycja kilka zabaw przeznaczonych dla dzieci z kl.I-III, które mają problemy z nauką liczenia:

1. Gry typu ściganki (kto pierwszy dotrze do mety). Można wykorzystywać gotowe gry lub rysować trasę, razem z dzieckiem, na dużej kartce papieru. W najprostszej wersji używamy jednej kostki, w trudniejszej rzucamy 2 kostkami lub 3 kostkami (2 w tym samym kolorze, 1 inna – oczka z takich samych kostek dodajemy, a z kostki w innym kolorze odejmujemy od tej sumy).

2. Gra w kości (z użyciem 3, 4 lub 5 kostek do gry). Zliczamy sumę oczek. Kto ma więcej ten wygrywa. Powtarzamy wiele razy. Każde zwycięstwo zaznaczamy na kartce. Na koniec zliczamy, kto odniósł najwięcej zwycięstw.

3. „Przeprawa przez rzekę” Na kartce papieru rysujemy rzekę i po jednej stronie 12 numerowanych stanowisk, które gracze obstawiają swoimi „zawodnikami” (potrzebujemy ok. 10 zawodników dla każdego gracza – mogą być pionki w tym samym kolorze lub guziki). Stanowiska obstawiamy dowolną ilością zawodników lub pozostawiamy puste np. 1. Gracze rzucają 2 kostkami. Jeżeli gracz ustawił swojego zawodnika na numerze, który został wyrzucony (suma oczek na 2 kostkach) zawodnik przeskakuje przez rzekę na drugą stronę. Wygrywa ten kto jako pierwszy przeprowadzi wszystkich zawodników na drugą stronę rzeki.

4. „Zbieranie 15” Potrzebujemy 1 ale lepiej 2 talii kart, bez figur. Można używać Jokera. Karty leżą na „stosiku” na środku stolika. Każdy z graczy otrzymuje 5 kart, które układa przed sobą tak, aby pozostali gracze też je widzieli. Zadanie polega na wybraniu spośród posiadanych kart takich, których suma wynosi 15. Może ich być od 2 do 5. Wybrane „piętnastki” zabieramy dla siebie a na ich miejsce dobieramy ze stosiku tyle kart aby nadal mieć 5 kart. Grę kontynuujemy do czasu wybrania wszystkich kart ze stosiku. Na koniec liczymy ilość zdobytych kart. Wygrywa ten kto zdobył najwięcej. Uwaga: Może się zdarzyć, że z posiadanych kart nie da się zebrać 15. W takiej sytuacji gracz ma prawo dobrać sobie szóstą kartę. W kolejnej rozgrywce możemy zbierać 13, 14 lub inną wspólnie ustaloną sumę.

5. Naprzemienne układanie i rozwiązywanie zadań. Rodzic układa łatwe zadanie dla dziecka. Dziecko rozwiązuje zadanie. Następnie prosi aby dziecko ułożyło zadanie dla niego. Rozwiązuje zadanie „głośno myśląc”.

6. Rysujemy na kartce „Maszynę”. Ta maszyna np. dodaje 3 do tego co do niej wrzucimy. Wrzucamy do niej 2. Ile wyrzuci? lub Ta maszyna wyciska sok z pomarańczy i rozlewa go do butelek. Z 2 pomarańczy robi 1 butelkę soku. Wrzucamy do maszyny 6 pomarańczy. Ile butelek soku zrobi maszyna? itp

7. „Odgadnij o jakiej liczbie myślę?” Przygotowujemy długi, wąski pasek papieru (szer. ok. 3-4 cm) na którym zaznaczamy np. 20 pól, które kolejno numerujemy oraz dwa inne czyste paski papieru tej samej długości. Na małej karteczce zapisujemy jakąś liczbę, tak aby dziecko jej nie widziało. Mówimy

„Zgadnij o jakiej liczbie myślę?” Dziecko zgaduje. Zależnie od jego odpowiedzi mówimy np: ona jest większa i czystym paskiem zasłaniamy wypowiedzianą przez dziecko liczbę i wszystkie liczby od niej mniejsze. Dziecko zgaduje dalej. Teraz wypowiada liczbę, która np. jest większa od naszej. Mówimy ona jest mniejsza i zasłaniamy tę liczbę i wszystkie od niej większe. Kontynuujemy do czasu aż dziecku uda się odgadnąć. Potem zamiana; dziecko zapisuje liczbę a my odgadujemy.

oprac.M.Struk, P.Gajowniczek